



Kovács István

## Aszú fények krosnói költők verseiben

A gondolatot, hogy „a költő a nemzet képzeletének nagy szervezője” Cyprian Kamil Norwid, a XIX. század magányos óriása fogalmazta meg. Mennyire rokon ezzel az, amely egy XX. századi magyar költőtől, József Attilától származik: „A nemzet közös ihlet”. A lengyel és a magyar poétát két emberöltő választotta el egymástól. A költőre és a közösségre vonatkozó gondolataik mégis tértől és időtől függetlenül áttetszenek egymáson.

Az *Aszú* című, két nyelvű (lengyel-magyar) kötetben bemutatkozó négy költő sajátos közösséget alkot. A lengyel Kárpátalja; szűkebben véve az a földrajzi és történeti táj nevelte őket, amelynek egyik rögzítő pontja Krosno, a másik: Dukla. Krosno a középkor és korai újkor Krakkóval mérhető városa, Duklát a lengyel köztudat ma már Szent János szülőhelyeként tartja számon, a magyarban annak a hágnak a jelképe, amely Lengyelországot egy évezreden át Magyarországhoz kötötte. A történelem során szekerek százai szállították a tokaji bort Duklán át Lengyelországba. Krosno a XVI. és XVII. században, mondhatni, a tokaji aszúnak köszönhetette gazdagságát.

Jan Bielcik, Janusz Szuber, Jan Tulik és Waclaw Turek tartalmukban, hangulatukban, formáikban egymástól különböző verseiből mintha a tokaji aszú fénye aranylana át. Azon egyszerű oknál fogva, hogy e költemények jók, amelyeket nem kezdhet ki, csak nemesíthet a múltó idő. Csak e fontos tény után érdemes aláhúzni, hogy szerzőik szülőföldje ismert a tágabb magyar köztudat számára is: a történeti munkákon, regényeken, verseken túl a ma is népszerű I. világháborús katonadalok szólnak róla; Galíciáról.

„Csak a vers a fontos” – fogalmazta meg évtizedekkel ezelőtt Nagy László, aki többek között Tadeusz Nowak és Zbigniew Herbert költészetének is legkiválóbb fordítója volt. „Csak a vers a fontos”: ennek tudatában olvassuk a négy lengyel költő verseit. Közülük egyik, Waclaw Turek májusban Zalaegerszegen járt, egy krosnói testvérvárosi küldöttség tagjaként. Jómagam is itt találkoztam újra régi barátokkal, a Portius Társaság tagjaival. Ez a – gazdasági-művészeti társaság – sajátos képződmény; a kultúra és a gazdasági élet terén végez fáradhatatlan munkát. Kiadóként jegyzi e különleges, kortárs, kétnyelvű, lírai válogatást, melyet Zsille Gáborral fordítottunk magyarra, s ajánlunk a két ország verskedvelő olvasóinak. (*Złoto aszú – Arany aszú*, Portius Társaság, Krosno, 2003) E kötetből vett szemelvények talán érthetővé teszik elismeréssel átszótt, ajánló soraimat.